

Vastaanottaja: Sivistysvaliokunta, SiV@eduskunta.fi

Lausuja: Harjoittelukoulujen rehtorit ry. (Harre ry.)

Anne Onnela, pj.

anne.onnela@ulapland.fi

Asia: HE 103/2025 vp Hallituksen esitys perusopetuslain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi

Taustaa

Harjoittelukoulujen rehtorit katsovat, että meneillään oleva lakiuudistus liittyen valmistavaan opetukseen ja siihen liittyvään lisäopetukseen **liittyy kiinteästi** 1.8.2025 voimaan tulleeseen oppimisen tuen lakiuudistukseen Perusopetuslain osalta sekä rahoituslain uudistukseen. Tässä uudistuksessa yliopistojen harjoittelukoulut jätettiin järjestämisvastuun ulkopuolelle.

Edellä mainitussa lakiuudistuksessa on lainsäädännöllisin keinoin sijaintikunnan velvoitteiden kautta ohjattu sopimusteitse rakentuvaa mahdollisuutta toteuttaa oppimisen tuen oppilaskohtaista tukea harjoittelukouluissa. Tällä hetkellä oppilaskohtainen tuki toteutuu osassa harjoittelukouluja riippuen siitä, onko kaupunki ollut valmis sopimuksen solmimiseen vai ei.

Valmistavan opetuksen nykytilanne

Harre ry. haluaa *HE 103/2025 vp Hallituksen esitys perusopetuslain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi* valmistelun osalta tuoda esille näkemyksensä valmistavasta opetuksesta. Valmistava opetus ei nykyisessä muodossaan tue vahvasti oppilaan integroitumista perusopetusryhmään, vaan integroitumisvaiheessa nousee esille usein yksilöidympää tuen tarvetta.

Valmistavan opetuksen sijaan Harre ry. näkee, että muun äidinkielisen, kielitietoista opetusta vaativan oppilaan integroiminen opetuskielen mukaiseen perusopetusryhmään ja ryhmäkohtaisen tuen mukaisen opetuskielen tukiopetuksen lisääminen sekä lisärahoituksen kohdentaminen siihen vastaisi nykytilanteessa ja tulevaisuudessa paremmin oppilaan kielellisten valmiuksien kehittymiseen.

Valmistavan opetuksen ja valmistavan opetuksen lisäopetuksen järjestäminen yliopistojen harjoittelukouluilla

Lähtökohtaisesti valmistavan opetuksen vastuu **tulee ehdottomasti säilyttää kunnan vastuulla ja palveluna**. Yliopistojen ylläpitämille kouluille ei voida säilyttää velvollisuutta

esimerkiksi toiminta-alueidensa / oppilaaksiottoalueidensa valmistavan opetuksen tarpeessa olevien lasten ja nuorten palveluista. Harjoittelukoulujen rakenteet on mitoitettu opettajankoulutustarpeiden lähtökohdista eivätkä ne mahdollista hallitsemattomia ryhmämuutoksia.

Yliopistojen harjoittelukouluille voi opettajankoulutustehtävänsä, sijaintinsa, henkilöstörakenteensa tai tutkimuksen näkökulmista voi olla tarkoituksen mukaista järjestää valmistavaa opetusta koulun toimintaedellytykset huomioiden. Tällä hetkellä estää rahoitusmalli tällaisen toiminnan.

Opetus- ja kulttuuriministeriön ohjeistuksen (VN/5780/2024-OKM-1) mukaisesti yliopistot ja tätä myötä niiden alaiset harjoittelukoulut eivät voi saada OKM rahoituslain mukaista valtionosuusrahoitusta valmistavan opetuksen tai pidennetyn/varhennetun oppivelvollisuuden yhteydessä. Tämä estää valmistavan opetuksen sekä pidennetyn/varhennetun oppivelvollisuuden opetuksen harjoittelukoulussa.

Mielestämme tämä on mahdollista ratkaista samalla menettelyllä kuin viimeisessä oppimisen ja koulunkäynnin tuen lakimuutoksessa - **yliopiston ja sijaintikaupungin välisellä sopimuksella, jossa sovitaan palvelun rahoittamisesta**. Tämä edellyttää voimassa olevan ohjeistuksen ja rahoitusperusteen päivittämistä.

Tällöin paikallisen sopimuksen mukaisesti yliopiston harjoittelukoulu voisi toteuttaa valmistavaa opetusta omien edellytystensä puitteissa. Sopimuksella on mahdollisuus huomioida sijaintikaupungin tarpeet sekä rahoitusjärjestelyt. Samaa menettelyä voidaan tarvittaessa soveltaa myös pidennetyn/varhennetun oppivelvollisuuden oppilaiden opetusjärjestelyissä.